



บทที่ ๕

### สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลัง แนวคิดทางวิชาชีพครู และความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักการศึกษาชั้นนำกับสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด ๕๕๘ ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอส (SPSS) คำนวณค่าสถิติทั่วไป และการทดสอบไคสแควร์ ( $\chi^2$  - test) สำหรับข้อมูลจากคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบอย่างเสรี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อเรื่องและการกระจายร้อยละ

#### ข้อค้นพบ

##### ตอนที่ ๑ ภูมิหลังของนักการศึกษาชั้นนำของไทย

๑.๑ ภูมิหลังโดยกำเนิดของนักการศึกษาชั้นนำของไทย และสถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดา

๑.๑.๑ ภูมิหลังโดยกำเนิดของนักการศึกษาชั้นนำของไทย นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

- ก. เป็นคนในต่างจังหวัดที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตการศึกษา ๖ มากที่สุด
- ข. เป็นชาย
- ค. มีพี่น้อง ๔-๖ คน และไม่ใช้บุตรคนแรกหรือคนสุดท้าย
- ง. นับถือศาสนาพุทธ

๑.๑.๒ สถานภาพทางครอบครัวของบิดามารดาของนักการศึกษาชั้นนำของไทย ซึ่งบิดามารดาของนักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

- ก. ไม่มีวุฒิการศึกษา
- ข. ไม่ได้รับราชการ
- ค. มีรายได้จากการค้าขาย
- ง. ประกอบอาชีพอยู่ในถิ่นกำเนิดของนักการศึกษาชั้นนำ
- จ. มีบ้านพักอาศัย เป็นของตนเอง
- ฉ. อยู่ร่วมกัน

๑.๒ ภูมิหลังทางด้านการศึกษา นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

๑.๒.๑ ได้รับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามาก่อน

๑.๒.๒ พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาในขณะที่ เรียนระดับประถมศึกษา สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนประชาบาลในต่างจังหวัด มีผลการเรียน อยู่ในระดับดี

๑.๒.๓ การศึกษาระดับมัธยม

ก. มัธยมตอนต้น (ม.๑ - ม.๓) นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ศึกษาจากโรงเรียนในต่างจังหวัด พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เรียนในโรงเรียนประจำจังหวัด และมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี

ข. มัธยมตอนกลาง (ม.๔ - ม.๖) นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ศึกษาจากโรงเรียนในต่างจังหวัด พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เรียนในโรงเรียนประจำจังหวัด และมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี

ค. มัธยมตอนปลาย (ม.๗ - ม.๘) นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ศึกษาทางสายมัธยมแปดจากโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพฯ ขณะศึกษามีเพียงส่วนน้อยที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาและมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี

๑.๒.๔ การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ก. ระดับปริญญาตรี นักการศึกษาชั้นนำทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันใน

ประเทศ ในสาขาวิชาการศึกษา

ข. ระดับปริญญาโท นักการศึกษาชั้นนำของไทยร้อยละ ๔๐ (๔๔ ราย) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในสาขาวิชาทางการศึกษาโดยตรง

ค. ระดับปริญญาเอก นักการศึกษาชั้นนำของไทย ร้อยละ ๑๔ (๑๐๑ ราย) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก นักการศึกษาชั้นนำที่มีวุฒิปริญญาเอกส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาทางการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ง. ทุนที่ใช้ในการศึกษา นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทโดยทุนส่วนตัว ส่วนระดับปริญญา เอกนั้นได้ทุนจากหน่วยงานหรือทุนอื่นๆ

๑.๓ ภูมิหลัง เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและประสบการณ์ นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

๑.๓.๑ เคยคาดหวังในอาชีพครู

๑.๓.๒ เริ่มต้นทำงานด้านอาชีพครูด้วยวุฒิปริญญาตรีในหน่วยงานของรัฐบาล

๑.๓.๓ สถานภาพการทำงานในปัจจุบันของนักการศึกษาชั้นนำของไทย

ก. มีอายุโดยเฉลี่ย ๔๔ ปี

ข. มีอาชีพรับราชการมากที่สุด

ค. มีวุฒิสุงสุดในระดับปริญญาโทมากที่สุด

ง. อยู่ในตำแหน่งนักวิชาการหรือผู้ทำหน้าที่สอนมากที่สุด

จ. ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ

ฉ. ทำงานครั้งแรกในเขตการศึกษาแต่ละ เขตมีจำนวนน้อยกว่านักการศึกษา

ชั้นนำที่เกิดในเขตการศึกษานั้น ยกเว้นเขตการศึกษา ๒ และ ๗ ในปัจจุบันเขตการศึกษา ๖ และ ๑๑ ยังมีจำนวนนักการศึกษาชั้นนำลดลง ในขณะที่เดียวกันกลับเพิ่มจำนวนนักการศึกษาชั้นนำในกรุงเทพฯ กลายเป็น ๑ : ๒ : ๓ (จำนวนที่เกิด : จำนวนที่ทำงานครั้งแรก : จำนวนในปัจจุบัน)

ข. มีประสบการณ์ทำงานโดยเฉลี่ย ๒๑ ปี

๑.๔ ภูมิหลังทางการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ นักการศึกษาชั้นนำของไทย

- ก. ๑ ใน ๒ เคยมีบทบาทในการพัฒนาชนบทหรือท้องถิ่นที่ได้รับผลดี
- ข. มีเพียงส่วนน้อยที่เคยบริจาคทุนทรัพย์ตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาท
- ค. ๑ ใน ๒ เคยเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพ
- ง. มีเพียงส่วนน้อยที่เคยมีประสบการณ์ทำงานในต่างประเทศ
- จ. ๑ ใน ๒ เคยไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ

๑.๕ ภูมิหลังด้านสถานภาพทางครอบครัวของนักการศึกษาชั้นนำของไทย

นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

ก. สมรสแล้ว สมรสในช่วงอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี มีจำนวนมากที่สุด อายุเมื่อสมรสโดยเฉลี่ย ๒๘ ปี สำหรับนักการศึกษาชั้นนำชาย และ ๒๘ ปี สำหรับนักการศึกษาชั้นนำหญิง นักการศึกษาชั้นนำหญิงยังเป็นโสดมากกว่านักการศึกษาชั้นนำชาย

- ข. คู่สมรสมีระดับวุฒิการศึกษาสูงสุดตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- ค. คู่สมรสรับราชการโดยมีอาชีพเป็นครูอาจารย์หรือนักวิชาการ
- ง. รายได้เฉลี่ยของนักการศึกษาชั้นนำซึ่งไม่ได้รวมรายได้พิเศษเป็น

๗,๑๗๑ บาทต่อเดือน คู่สมรสมีรายได้เฉลี่ย ๕,๗๑๐ บาทต่อเดือน

- จ. มีบุตรโดยเฉลี่ย ๒ คน ซึ่งร้อยละ ๗๗ มีบุตรอยู่ในช่วง ๑ - ๓ คน
- ฉ. มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่มีทั้งบ้านและที่ดิน เป็นของตนเอง
- ช. ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน

๑.๖ ภูมิหลังเกี่ยวกับตำแหน่งทางวิชาการและผลงานทางวิชาการ นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

- ก. มีตำแหน่งทางวิชาการ อยู่ในตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์มากที่สุด
- ข. โดยเฉลี่ยมีผลงานที่เป็นตำราทางวิชาการ ๓ เล่ม เอกสารทางวิชา

การ ๔ เล่ม

- ค. งานแปลมีน้อย
- ง. งานวิจัยเดี่ยวหรืองานวิจัยร่วมกับผู้อื่นมีน้อย
- จ. เคยเขียนบทความทางวิชาการโดยเฉลี่ย ๑๐ บท

๑.๗ ภูมิหลังเกี่ยวกับเกียรติที่เคยได้รับ นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่

ก. เคยได้รับเกียรติในด้านการเรียนดี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงส่วนน้อย และได้ทุนศึกษาในระดับปริญญาเอกมากกว่าในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

ข. เคยได้รับเกียรติเข้าร่วมประชุมหรือวางแผนเกี่ยวกับการศึกษาระดับชาติ มีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับเกียรติจากต่างประเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การวิจัย หรือความสามารถพิเศษอื่น ๆ

ตอนที่ ๒ สาขาคความ เชี่ยวชาญเฉพาะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปร

ภูมิหลังต่อไปนี้

๒.๑ เพศ นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหาร หรือวิจัยส่วนใหญ่เป็นชาย ส่วนทางด้านวิชาการเป็นชายและหญิงเท่า ๆ กัน

๒.๒ วุฒิสถที่สุดของบิดา บิดาของนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำกว่ามัธยมแปด ส่วนทางด้านวิชาการหรือวิจัยมีวุฒิสถสูงกว่ามัธยมแปด

๒.๓ อาชีพบิดามารดา บิดามารดาของนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยส่วนใหญ่รับราชการ ส่วนทางด้านบริหารหรือวิชาการมีบิดามารดาไม่ได้รับราชการ

๒.๔ ทุนที่ใช้ ในระดับปริญญาตรีนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัว ส่วนในระดับปริญญาโทนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารหรือวิจัยส่วนใหญ่ใช้ทุนหน่วยงานหรือได้ทุน ในระดับปริญญาเอกนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารส่วนใหญ่ใช้ทุนหน่วยงานหรือทุนอื่น ๆ

๒.๕ สถาบันการศึกษา นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้าน  
วิชาการส่วนใหญ่จบปริญญาโทจากสถาบันในประเทศ ในขณะที่อีกสองกลุ่มจบจากต่างประเทศ

๒.๖ ประสบการณ์ทำงาน นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้าน  
บริหารส่วนใหญ่ทำงาน ๒๑ - ๓๐ ปี ในขณะที่อีกสองกลุ่มมีประสบการณ์ทำงาน ๑๑ - ๒๐ ปี

๒.๗ การทำงานในกรุงเทพฯ นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้าน  
วิจัยส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ มากกว่าต่างจังหวัด

๒.๘ วุฒิเริ่มต้นทำงาน นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหาร  
ส่วนใหญ่เริ่มต้นทำงานด้วยวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

๒.๙ การเข้าร่วมสมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพ นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่  
เชี่ยวชาญทางด้านบริหารหรือวิจัยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกในสมาคมหรือชมรมทางวิชาชีพ

๒.๑๐ การศึกษาดูงานในต่างประเทศ นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญ  
ทางด้านบริหารหรือวิจัยส่วนใหญ่เคยไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ

๒.๑๑ ตำราทางวิชาการ นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้าน  
วิชาการส่วนใหญ่มีผลงานที่เป็นตำราทางวิชาการ

๒.๑๒ งานวิจัย นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยส่วนใหญ่มี  
ผลงานวิจัยเดี่ยว และมีผลงานวิจัยร่วม

ตอนที่ ๓ แนวคิดของนักการศึกษาชั้นนำของไทยในด้านวิชาชีพครู

๓.๑ ส่วนใหญ่สนใจหรือต้องการประกอบอาชีพครูมากที่สุด อีกทั้งมีทุนให้  
ทำงานทางด้านการศึกษาหรือ เป็นครูและครอบครัวขาดทุนทรัพย์จึงต้อง เข้าศึกษาทางสายศึกษา  
ศาสตร์หรือครุศาสตร์

๓.๒ ควรเพิ่มสวัสดิการให้มากขึ้น พร้อมทั้งสร้างภาพพจน์และค่านิยมใหม่  
ให้ทุนเรียนดีจึงจะทำให้ นักเรียนที่มีความสามารถสูงมา เรียนทางวิชาชีพนี้



๓.๓ ให้การสนับสนุนงานค้นคว้าทางด้านวิชาการ การวิจัย และการผลิตตำรา  
ยกย่องเชิดชูผู้มีผลงานดีเด่น โดยให้ค่าตอบแทนเป็น เกียรติหรือรางวัลพร้อมกับเผยแพร่ผลงาน  
และงานค้นคว้าวิจัย ควรนำไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย จึงจะมีส่วนในการ  
สร้างนักรการศึกษาชั้นนำของไทยได้

#### อภิปรายผล

๑. ลักษณะการกระจายโอกาสในการเป็นนักรการศึกษาชั้นนำของไทย จากข้อค้นพบ  
แสดงให้เห็นทราบว่าคนที่เกิดในต่างจังหวัดเป็นนักรการศึกษาชั้นนำของไทยมากกว่าคนที่เกิดใน  
กรุงเทพฯ แต่ถ้าพิจารณาตามสัดส่วนของประชากรซึ่งคาดว่าเกิดในกรุงเทพฯ ร้อยละ ๑๕ ต่าง  
จังหวัดร้อยละ ๘๕ เมื่อทดสอบแล้วปรากฏว่า นักรการศึกษาชั้นนำของไทยเกิดในกรุงเทพฯ มี  
สัดส่วนสูงกว่าที่คาดหวังไว้ ส่วนในต่างจังหวัดมีสัดส่วนต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ กล่าวคือ จำนวน  
นักรการศึกษาชั้นนำของไทยที่เกิดในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัดมีจำนวนไม่เป็นไปตามสัดส่วนของ  
ประชากร แต่เมื่อพิจารณาในระดับภาคภูมิศาสตร์แล้ว ลักษณะการกระจายโอกาสในการเป็น  
นักรการศึกษาชั้นนำของไทยแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ เป็นคนที่เกิดในภาคกลาง ร้อยละ  
๕๔ (ไม่รวมคนเกิดในกรุงเทพฯ อีกร้อยละ ๒๑) ภาคอีสานร้อยละ ๑๖ ภาคเหนือร้อยละ  
๑๓ และภาคใต้อีกร้อยละ ๑๓ ทั้งที่อีก ๓ ภาคมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน จึงน่าจะเป็นดังที่  
จอห์นสัน<sup>๑</sup> กล่าวไว้ว่า โอกาสในชีวิตของบุคคลที่จะเป็นผู้มีความสามารถพิเศษนั้นได้ถูกขัดขวาง  
ด้วยการเกิดในส่วนภูมิภาคที่ห่างไกลและยังเป็นความผิดพลาดของการบริหารจากส่วนกลางด้วย  
และเมื่อพิจารณาถึงระดับเขตการศึกษา พบว่า นักรการศึกษาชั้นนำของไทยมีถิ่นกำเนิดในเขต  
การศึกษาเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เขตการศึกษา ๖, ๑๒ และ ๓ ตามลำดับ แต่  
เขตการศึกษา ๔ มีน้อยที่สุดมีเพียงร้อยละ ๒ โดยเฉพาะในเขตการศึกษา ๖ มีนักรการศึกษา  
ชั้นนำของไทยเป็นคนเกิดในชนบทมากกว่าทุกเขตการศึกษา ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากในเขต  
ดังกล่าวนี้มีวิทยาลัยตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะเขตการศึกษา ๖ วิทยาลัยครูเทพสตรี  
ตั้งอยู่เป็นแห่งแรกในส่วนภูมิภาคได้มีส่วนส่งเสริมให้คนในชนบทได้เรียนมากขึ้น หรืออาจจะเป็น  
เพราะในเขตการศึกษา ๖ และ ๑๒ อยู่ในภาคกลางซึ่งมีความสะดวกที่จะไปศึกษาในกรุงเทพฯ

<sup>๑</sup>E.A.J. Johnson, The Organization of Space in Developing Countries, (Cambridge, Mass : Harvard University Press, 1970), P. 172.

ได้ ส่วนเขตการศึกษา ๔ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง อาจจะเป็นเขตที่มีฐานะเศรษฐกิจดี เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพทำเหมืองแร่ จึงไม่นิยมเรียนทางด้านวิชาชีพครูก็อาจเป็นไปได้

๒. ค่านิยมในสังคมไทย จากข้อค้นพบ เกี่ยวกับสถานภาพของบิดามารดาของนักการศึกษาชั้นนำของไทย ได้สะท้อนภาพในอดีตเกี่ยวกับค่านิยมแบบสังคมไทย กล่าวคือคนไทยเป็นผู้ที่รักถิ่นฐานเดิม ไม่ชอบการย้ายถิ่นที่อยู่ ประกอบอาชีพตามบรรพบุรุษคือ อาชีพทางเกษตรกรรม ผู้หญิงไม่ค่อยได้เรียนหนังสือมุ่งแต่ให้ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านเพื่ออบรมและเลี้ยงดูบุตรอย่างใกล้ชิด นิยมมีบุตรมาก (โดยเฉลี่ย ๖ คน) ซึ่งต่างจากค่านิยมในสมัยปัจจุบันที่ต้องการมีบุตรน้อย เพราะมีปัญหาเรื่อง เศรษฐกิจและการให้ความอบอุ่นแก่บุตร เนื่องจากผู้หญิงต้องทำงานนอกบ้าน และมีข้อน่าสังเกตได้ว่าบิดามารดาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้ส่งเสริมให้บุตรได้เรียนก่อนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา และยังปล่อยให้บุตรจากบ้านไปเรียนในเมืองหรือในกรุงเทพฯ แทนที่จะส่งเสริมให้ค้าขาย หรือประกอบอาชีพเกษตรกรรมเหมือนตน แสดงว่าบิดามารดาอาจจะนิยมให้บุตรได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อรับราชการ เป็นเจ้าคนนายคนก็ได้ เพราะเห็นว่าสบาย มีเกียรติ และก้าวหน้ากว่าอาชีพที่บิดามารดาทำอยู่ซึ่งไม่จำเป็นต้องเรียนหนังสือก็ทำได้แล้วยังขึ้นกับสภาพดินฟ้าอากาศด้วย

๓. การเปลี่ยนแปลงสถานภาพ จากความคาดหวังในอาชีพของนักการศึกษาชั้นนำของไทยได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงสถานภาพได้อย่างชัดเจน กล่าวคือมีนักการศึกษาชั้นนำของไทยร้อยละ ๓ ต้องการมีอาชีพค้าขาย และอีกร้อยละ ๓ ต้องการมีอาชีพทางด้านเกษตรกรรม แสดงว่าไม่ต้องการประกอบอาชีพเหมือนบิดามารดา โดยเฉพาะร้อยละ ๔๑ ต้องการมีอาชีพเป็นครู ซึ่งอาจจะเกิดจากค่านิยมในสมัยนั้นที่เห็นว่า อาชีพครูทำประโยชน์แก่สังคมได้และสังคมก็ให้การยกย่องและยังได้เป็นข้าราชการด้วยจึงมีส่วนสนับสนุนให้นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ต้องจากครอบครัวในต่างจังหวัดไปเรียนหนังสือในกรุงเทพฯ บางรายต้องขาดแคลนทุนทรัพย์หรือต้องไปอาศัยญาติหรือวัด ย่อมจะต้องลำบากกว่าอยู่หอพักและบางรายก็ต้องเรียนด้วยทำงานด้วยหลังจากจบมัธยมหก และสิ่งที่น่าจะยืนยันถึงการเปลี่ยนแปลงสถานภาพก็คือ ส่วนใหญ่คงมุ่งที่จะได้ปริญญาหรือเป็นบัณฑิต เนื่องจาก



การมีคุณวุฒิสูงย่อมมีรายได้สูงด้วย เพราะคุณวุฒิเป็นตัวกำหนดรายได้ในสังคมไทย\* จากการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ทำงานครั้งแรกด้วยวุฒิปริญญาตรี ย่อมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพได้ง่าย เพราะมีความรู้ความสามารถ ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีวุฒิสสูง และยังได้ประกอบอาชีพตามที่ตนเคยคาดหวัง จนได้รับการยกย่องเป็นนักการศึกษาชั้นนำของไทย

๔. โอกาสของสตรี จากข้อค้นพบได้แสดงให้เห็นว่า สตรีได้มีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น และมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพเกือบเท่าเทียมกับบุรุษ กล่าวคือ สตรีร้อยละ ๔๐ ที่เป็นนักการศึกษาชั้นนำของไทย ถึงแม้จะมีสัดส่วนน้อยกว่าบุรุษแต่ก็นับได้ว่า สตรีได้มีโอกาสมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในฐานะนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญด้านวิชาการนั้นเป็นสตรีพอ ๆ กับบุรุษ เว้นแต่นักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารมีสัดส่วนของบุรุษต่อสตรี คือ ๗ : ๒ ส่วนนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยเป็น ๒ : ๑ ซึ่งเห็นได้ว่าในด้านบริหารนั้นโอกาสของสตรีมีน้อย เพราะค่านิยมของไทยยอมรับว่าบุรุษต้องเป็นผู้นำครอบครัว แม้กระทั่งผู้นำในด้านการบริหารประเทศ ส่วนใหญ่ก็เป็นบุรุษ ซึ่งสตรีมีโอกาสเป็นรัฐมนตรีของไทยก็ยังมีน้อยมาก แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าในด้านวิจัย สตรีได้เข้าไปมีบทบาทด้วยถึงแม้จะเป็นเพียง ๑ ใน ๒ แต่ก็นับได้ว่างานทางด้านวิจัยก็เป็นแนวทางหนึ่งที่จะให้โอกาสแก่สตรีได้มีบทบาทสำคัญในวงการศึกษาไทยมากขึ้น

๕. บทบาทของสถาบันผลิตครู ได้พบว่า สถาบันผลิตครูได้มีบทบาทสำคัญต่อนักการศึกษาชั้นนำของไทย ประการแรก การตั้งสถาบันผลิตครูในต่างจังหวัดหรือส่วนภูมิภาค ทำให้คนในต่างจังหวัดได้มีโอกาสศึกษาทางด้านวิชาชีพครูมากขึ้น ประการที่สอง การให้บริการทางวิชาการด้วยการเปิดอบรมวิชาชุดต่าง ๆ มีส่วนส่งเสริมให้ผู้ที่ทำงานได้มีโอกาสได้รับความรู้และเพิ่มคุณวุฒิได้ เพราะนักการศึกษาชั้นนำของไทยหลายรายมีคุณวุฒิทางวิชาชีพโดยการสอบเทียบหรืออบรมวิชาชุด ซึ่งคุณภาพนั้นต่างกว่าสมัยปัจจุบันมาก เพราะสมัยก่อนใครสอบได้ก็ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความสามารถสูงจริง ๆ ประการที่สาม ระบบที่ใช้ในสถาบันผลิตครูเป็นที่พึงพอใจของนักการศึกษาชั้นนำของไทย โดยเฉพาะการให้ทุนเรียนดี

\* ธีรวิภา โกวาทิ, เรื่องเดียวกัน.

และมีหอพักให้แก่นักเรียนในต่างจังหวัด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในฐานะที่ผู้วิจัยเคยเป็นนักเรียนทุนของจังหวัดระยองรุ่นสุดท้ายที่ได้รับทุนปีละ ๑,๒๐๐ บาท โดยส่งมาเรียนที่วิทยาลัยครูสวนสุนันทาและ เคยมีประสบการณ์จากการอยู่หอพักในวิทยาลัยเป็นเวลานาน ๔ ปี

ซึ่งการอยู่หอพักช่วยให้รู้จักการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น ๆ เหมือนบุคคลในครอบครัวเดียวกัน บ่มก่อกำเนิดความรักใคร่จับถักกันอย่างจริงจัง และยังคงปฏิบัติตามระเบียบของหอพักที่วางไว้อย่างเข้มงวดช่วยฝึกหัดให้เป็นคนมีระเบียบ อดทน ได้รับการอบรมสั่งสอนจากอาจารย์ที่อยู่ประจำหอพัก ทำหน้าที่แทนบิดามารดาอย่างใกล้ชิดแล้วยังได้ประจักษ์ถึงความรักความเอาใจใส่จากบิดามารดาที่มาเยี่ยม เยียนแต่ละครั้ง เป็นภาพที่น่าประทับใจอย่างยิ่ง และจากการศึกษาของจีราลด์ ดับบลิว ไซริ<sup>๑</sup> พบว่า ในสังคมไทย เพื่อนที่ประสบความสำเร็จก็มีส่วนช่วยให้เกิดความสำเร็จในอาชีพด้วย จึงไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าทำไมครูในสมัยก่อนจึงได้รับการยกย่อง และนักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่จึงได้สนับสนุนให้สถาบันผลิตครูให้ใช้วิธีการในสมัยก่อนมาแก้ภาพพจน์เสียใหม่ และในขณะที่วิทยาลัยครูได้เริ่มให้โควตาพิเศษแก่นักเรียนเรียนดีและต้องการเป็นครูในโรงเรียนที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของวิทยาลัย แต่โควตาดังนี้มีให้เพียง ๒๐ % ของจำนวนที่รับได้ในแต่ละสาขาวิชาเอก โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๕ นี้

๖. ครอบครัวของนักการศึกษาชั้นนำของไทย จากข้อค้นพบเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในปัจจุบันของนักการศึกษาชั้นนำของไทย ได้แสดงให้เห็นว่า นักการศึกษาชั้นนำของไทยมีความพร้อมในการมีครอบครัวค่อนข้างสูง เพราะนักการศึกษาชั้นนำของไทยได้สมรสเมื่ออายุ ๒๕ - ๒๘ ปี และสถานภาพของคู่สมรสก็เป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีอาชีพและรายได้และมีฐานะน่าสง่า เกือบว่า ส่วนใหญ่คู่สมรสนั้นมีอาชีพเป็นครูและมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีบุตรโดยเฉลี่ย ๒ คน และยังมีรายได้อยู่ในช่วงเดียวกันคือ ๔,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ บาทต่อเดือนและ ๑ ใน ๒ ก็มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง และส่วนใหญ่ยังมีรถยนต์ใช้ในครอบครัว ฉะนั้นจึง

<sup>๑</sup>Gerald W. Fry, Ibid.

สรุปได้ว่า นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้วทำงานอย่างน้อย ๓ ปี จึงได้มีครอบครัว โดยเลือกคู่ครองจากบุคคลที่อยู่ในอาชีพเดียวกัน ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างน้อยปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่และเป็นครอบครัวที่รู้จักวางแผนครอบครัวเป็นอย่างดี และมีปัญหาหย่าร้างไม่ถึง ๒ %

๗. การทำงานในกรุงเทพฯ จากการศึกษาได้พบว่านักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่เป็นคนในต่างจังหวัด แต่เมื่อเริ่มทำงานครั้งแรกด้วยวุฒิปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่ นั้นปรากฏว่า จำนวนนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่ทำงานในกรุงเทพฯ มีจำนวนสูงเป็น ๒ เท่า ของจำนวนนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เกิดในกรุงเทพฯ และในปัจจุบันนี้กลับเพิ่มจำนวนขึ้น เป็น ๓ เท่า ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ประการแรก อาจเนื่องจากนักการศึกษาชั้นนำของไทยอาจจะคิดว่า การทำงานในกรุงเทพฯ ย่อมสบายกว่า หรือมีความก้าวหน้ากว่าทำงานในต่างจังหวัด ดังที่รังสรรค์ ทิมพันธุ์พงษ์<sup>๑</sup> ได้ศึกษาพบว่า อาจารย์ที่สอนอยู่ในกรุงเทพฯ มีประสบการณ์มากกว่าและยังมีชั่วโมงสอนน้อยกว่าอาจารย์ที่สอนอยู่ในต่างจังหวัด ประการที่สอง อาจจะเนื่องจากนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่ไปทำงานในต่างจังหวัดได้เผชิญกับความจริงที่ว่า การทำงานในต่างจังหวัดมีโอกาสก้าวหน้าน้อยกว่าคนที่อยู่กรุงเทพฯ จึงได้เพิ่มคุณสมบัติให้แก่ตนเองแล้วก็ย้ายเข้ามาหรือไม่ก็หาทางย้ายเข้ามา แล้วก็เพิ่มคุณสมบัติให้แก่ตนเอง เพราะปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท ประการที่สาม จากข้อเท็จจริงที่ทราบกันดีแล้วก็คือ นักการศึกษาที่มีผลงานดีเด่นในต่างจังหวัด ย่อมมีโอกาสก้าวหน้า และมีผู้สนับสนุนส่งเสริมให้ได้รับตำแหน่งหน้าที่ซึ่งสูงขึ้น แต่ตำแหน่งดังกล่าวนี้มักอยู่ในกรุงเทพฯ ย่อมมีส่วนทำให้นักศึกษานั้นต้องย้ายเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ซึ่งถือว่าเป็นความผิดพลาดของระบบบริหารของไทย นอกจากนั้นอาจจะย้ายเพราะ เรื่องส่วนตัวภายในครอบครัว

๘. งานวิจัย จากการศึกษาพบว่า นักการศึกษาชั้นนำของไทยเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ ๓๕๖ ราย บริหาร ๑๗๗ ราย และวิจัย ๒๕ ราย จึงแสดงว่า

<sup>๑</sup> รังสรรค์ ทิมพันธุ์พงษ์, เรื่องเดียวกัน.

นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัยและพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการร้อยละ ๖๕ ทางด้านบริหารร้อยละ ๖๒ ไม่เคยมีผลงานวิจัยเดี่ยวเป็น ๒ เท่า ของผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย และยังพบว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหาร วิชาการ และวิจัย ต่างก็ไม่มีผลงานวิจัยร่วมคิดเป็นร้อยละ ๗๖, ๖๑ และ ๒๐ ตามลำดับ ฉะนั้นข้อค้นพบนี้ย่อมยืนยันได้ว่า ในวงการศึกษารวมของไทย นอกจากจะขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย ที่ทำหน้าที่วิจัยโดยตรงแล้ว นักการศึกษาชั้นนำของไทยยังให้ความสนใจแก่งานวิจัยเดี่ยวและงานวิจัยร่วมค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจจะ เป็น เพราะขาดทุนทรัพย์และ เวลาที่จะทำการวิจัยมากกว่าที่จะขาดผู้ที่มีความรู้ทางการวิจัย เนื่องจากนักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่มีวุฒิสูงสุดในระดับปริญญาโทย่อมมีความรู้ในด้านวิจัยดีพอจึงน่าจะมีความสนใจที่จะทำวิจัยและ เวลามากกว่า อีกประการหนึ่งผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารควรจะ เข้าร่วมในงานวิจัยด้วย เพื่อให้กำลังใจและให้ความสำคัญของงานวิจัยแก่ผู้ร่วมงานด้วยการชี้แนะปัญหาให้วิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ในการบริหารงาน ด้านการศึกษาให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

๔. คุณสมบัติ เฉพาะ จากการศึกษาเกี่ยวกับสาขาความ เชี่ยวชาญเฉพาะได้พบว่า นักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหาร มีลักษณะแตกต่างจากนักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการและวิจัย กล่าวคือ นักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์อยู่ในช่วง ๒๑ - ๓๐ ปี บิดามีวุฒิสูงสุดต่ำกว่ามัธยมแปด และมีโอกาสได้รับทุนจากหน่วยงานหรือได้ทุนอื่น ๆ ไปศึกษาต่อต่างประเทศโดยเฉพาะ ประเทศสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูง ในขณะที่นักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการหรือวิจัยส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ ๑๑ - ๒๐ ปี และมีบิดามีวุฒิสูงสุดสูงกว่ามัธยมแปดเหมือนกัน แสดงว่า นักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหารย่อม เป็นผู้ที่มีความอาวุโส หรือประสบการณ์มากกว่า แล้วยังมีโอกาสได้ไปศึกษาต่อโดยทุนหน่วยงานหรือทุนอื่น ๆ มากกว่าอีกสองกลุ่มด้วย จึงน่าจะพิจารณาได้ว่านักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านบริหาร ย่อมจะต้อง เป็นผู้ที่มีความสามารถ จึงได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานให้ไปศึกษาต่อต่างประเทศเพราะคิดว่าจะทำประโยชน์ให้แก่หน่วยงานมากขึ้น และบางหน่วยงานก็อาจจะได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในการพัฒนาบุคลากรจึงทำให้ได้ทุนนอก เหนือจากทุนหน่วยงาน ซึ่งน่าจะ เป็นไปได้

ในระบบราชการไทยหรือไม่ก็อาจจะ เป็น เพราะนักการศึกษาชั้นนำของไทย เป็นผู้ที่มีความสามารถ ทางด้านวิชาการสูงจึงได้สอบชิงทุนไปศึกษาต่างประเทศ เมื่อกลับมาย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในอาชีพเพราะมีความสามารถอย่างแท้จริง ฉะนั้นนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่เชี่ยวชาญ ทางด้านบริหารในปัจจุบันน่าจะเป็นบุคคลที่มีทั้งคุณวุฒิและประสบการณ์ ดังนั้นควรให้การสนับสนุน นักการศึกษาชั้นนำที่เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการและวิจัยให้มีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศมากขึ้น โดยให้ทุนสนับสนุน มิฉะนั้นต้องคัด เลือนบุคคลเหล่านี้ให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อในประเทศหรือต่าง ประเทศให้สูงพอ ๆ กัน เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนทัศนะหรือประยุกต์เข้าด้วยกันได้ มิใช่เน้นไป ในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ

๑๐. ความสำเร็จในอาชีพ จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่า นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท โดยมีผู้ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาเอก เพียงร้อยละ ๑๘ (๑๐๑ ราย) ในจำนวนนี้สำเร็จการศึกษาจากภายในประเทศเพียง ๕ ราย ดังนั้นนักการศึกษาชั้นนำส่วนใหญ่จึงสำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศโดยเฉพาะ ประเทศสหรัฐอเมริกา ฉะนั้นเมื่อ ส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญา เอกย่อมมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับนี้มากขึ้น แต่ความต้องการนี้มีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งพิจารณาได้จากข้อเท็จจริงในปัจจุบัน ประการแรก ภายในประเทศมีการ เปิดสอนในระดับนี้มีไม่มากสาขาและยังรับจำนวนจำกัด ประการที่สอง การศึกษาในระดับนี้ต้องใช้ทุนทรัพย์มาก และยังใช้เวลาศึกษาอย่างน้อย ๓ ปี จึงมีส่วนทำให้นักการศึกษาที่มีเงิน เดือนสูงกว่าระดับวุฒิปริญญาเอก ย่อมเกิดความท้อถอยได้เพราะนอกจากจะ ไม่ได้ปรับ เงิน เดือนขึ้นแล้วยังต้องทำให้เงิน เดือนคงที่อย่างน้อย ๓ ปี ซึ่งในสภาพภาวะ เศรษฐกิจ ปัจจุบันย่อมทำให้นักการศึกษาชั้นนำต้องคิดหนักแล้วยังได้รับการกดดันจากสภาพในปัจจุบันก็คือ การต้องสอนในระดับ ปริญญาตรี โดยที่ผู้สอนมีวุฒิปริญญาตรีหรือปริญญาโท ย่อมมีผลต่อสภาพจิตใจ ถึงแม้ผู้วุฒิปริญญาโทก็เช่นกันก็ต้องคิด เพราะอีกไม่นานวุฒิปริญญาโทก็จะมีค่าสำคัญต่อค่านิยม น้อยลงเพราะการศึกษามีระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ<sup>๑</sup> ฉะนั้นจำเป็นที่ต้องให้การสนับสนุนความก้าวหน้า ทางด้านการศึกษาโดยอาจจะช่วยเหลือในด้านทุนทรัพย์ ตลอดจนแก้ไขข้อจำกัดที่น้อยลง

<sup>๑</sup> รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษา, เรื่องเดียวกัน.



ถึงแม้ว่านิกการศึกษาศึกษาชั้นนำยังมีทางออกด้วยการเพิ่มคุณค่าให้แก่ตนเองโดยการขอตำแหน่งทางค่านวิชาการ ซึ่งจากข้อค้นพบปรากฏว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มากที่สุด ซึ่งตำแหน่งทางค่านวิชาการนี้ต้องมีผลงานทางค่านวิชาการที่ดีเด่น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเรื่องทุน เวลา เอกสารในการค้นคว้าให้อย่างเพียงพอ นอกจากนั้นการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง มิฉะนั้นภาพพจน์ที่มีต่อตำแหน่งทางวิชาการย่อมเป็นไปในทางที่ไม่ดี ดังคำกล่าวของ อุทัย เลาหริเชียร<sup>๑</sup> ที่ว่า "ความสำเร็จของอาชีพจะไม่วัดกันที่ตำแหน่งทางวิชาการ เพราะมีอาจารย์บางคนไม่นิยมการขอตำแหน่งทางวิชาการ" ฉะนั้นทั้งคุณภาพและตำแหน่งทางวิชาการย่อมก่อให้เกิดความสำเร็จในอาชีพของนิกการศึกษาศึกษาชั้นนำของไทยให้สูงขึ้นอีก ถึงแม้จะเป็นนิกการศึกษาศึกษาชั้นนำของไทยแล้วก็ตามจำเป็นที่จะต้องสร้างสถานภาพของตนเองให้สูงขึ้นอีก ฉะนั้นผู้ที่รับผิดชอบหรือผู้บังคับบัญชาจำเป็นอย่างยิงที่จะต้องแก้ไขข้อจำกัดเหล่านี้โดยส่งเสริมสนับสนุนให้ได้ศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการเพิ่มตำแหน่งทางวิชาการโดยการให้ทุน เวลา อย่างเพียงพอ

๑๑. บทบาทต่อวงการศึกษไทย จากข้อค้นพบ นิกการศึกษาศึกษาชั้นนำส่วนใหญ่เคยผ่านการศึกษานิสิตบัณฑิตต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นแนวความคิดของนิกการศึกษาศึกษาชั้นนำอาจจะได้มาจากต่างประเทศ เป็นต้นว่า ในค่านการวัดและประเมินผลในวงการศึกษไทย ซึ่งเดิมเคยใช้เป็นเปอร์เซ็นต์ก็เปลี่ยนมาเป็นระบบเกรดหรือระบบ ๔ แต้ม ตามแบบของต่างประเทศอย่างเห็นได้ชัดเจนในขณะนี้ ถึงแม้ว่าระบบที่ดีในแง่ของการวัดและประเมินผล แต่การสื่อความหมายสำหรับคนไทยอาจจะยังไม่เหมาะสมดีเท่าที่ควรจะเป็น เพราะคนไทยส่วนใหญ่เคยชินหรือคุ้นเคยกับการวัดและประเมินผลที่เป็นเปอร์เซ็นต์มากกว่า จึงน่าจะมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้เห็นถึงคุณภาพของการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการให้เกรด ตลอดจนผลจากการวิจัยที่ได้จากทดลองใช้ทั้งสองวิธีนี้มาแล้ว เพื่อจะใช้สื่อความหมายได้ตรงกันและยอมรับกันทั่วไปในวงการศึกษไทย แต่จากคำปรารภของผู้ที่อยู่ในวงการศึกษหรือผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ต่างก็ยอมรับว่าคุณภาพของผู้เรียนในแต่ละระดับขณะนี้ยังไม่เป็นที่พอใจ ต่างยังชื่นชมกับคุณภาพของผู้เรียนในสมัยก่อนที่ใช้เปอร์เซ็นต์ ความจริงระบบการวัดและประเมินผลแบบใดก็ตามต่างก็มีคุณภาพ

<sup>๑</sup>อุทัย เลาหริเชียร, "เข้มนิศทางวิชาการ" พัฒนบริหารศาสตร์ ๒๐ (ตุลาคม ๒๕๒๓) : ๗๐๐.



อยู่ในตัวของมัน ถ้าผู้ใช้รู้จักใช้เพื่อทำให้มีคุณค่า แต่ที่เป็นเช่นนี้คงจะเป็นเพราะไม่เหมาะกับคนไทยที่มีพื้นฐานทางระเบียบวินัยต่างจากทางยุโรปหรืออเมริกา และเท่าที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์อยู่ในวงการศึกษามานาน ได้สังเกตเห็นว่าผลงานทางวิชาการตลอดจนผลงานวิจัยของต่างประเทศ มีบทบาทสำคัญต่อวงการศึกษไทยอย่างยิ่งไม่ว่าจะเป็นวิธีสอนแบบใด หลักจิตวิทยาแบบใดหรือวิธีการวัดและประเมินผลแบบใด ได้ถูกนำมาใช้ทั้งสิ้น ความจริงแล้วนักการศึกษาของไทยต่างก็เป็นผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ถึงเวลาแล้วหรือยังที่วงการศึกษไทยจะได้สร้างผลงานทางวิชาการตลอดจนผลงานวิจัย เพื่อหารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยที่จะทำให่วงการศึกษาของไทยเจริญก้าวหน้าไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบหรือนอกระบบ จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ารูปแบบของการศึกษานี้ได้มาจากแนวคิดของนักการศึกษาไทย ซึ่งจะทำให้แนวคิดของนักการศึกษาไทยเปลี่ยนทิศทางได้บ้างจะได้พ้นจากกรอบความคิดของอเมริกาหรือยุโรป<sup>๑</sup>

#### ข้อเสนอแนะ

๑. ควรนำเกณฑ์ในการคัดเลือกนักการศึกษาชั้นนำของไทยไปปรับปรุง เพื่อจัดทำเปรียบเทียบของนักการศึกษาชั้นนำของไทย โดยรวบรวมจากหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้ครบเกษียณอายุ ที่จะใช้ประโยชน์เป็นสื่อกลางทางด้านวิชาการและการวิจัยของวงการศึกษต่อไป เพื่อเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานทางวิชาการในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาสำหรับงานวิจัย

๒. ผู้บริหารระดับสูงในวงการศึกษ ควรได้มีการนำผลการวิจัยและข้อคิดจากนักการศึกษาชั้นนำของไทยไปใช้ในวงการวิชาชีพครู เพื่อสร้างนักการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

๓. ควรหาทางส่งเสริมให้นักการศึกษาชั้นนำของไทย ตลอดจนนักการศึกษาอื่น ๆ ให้ได้มีโอกาสศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยเฉพาะระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ช่วยแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ และขณะเดียวกันก็ควรหาทางสนับสนุนส่งเสริมผลงานทางด้านวิชาการและงานวิจัย ซึ่งยังขาดแคลนอีกมากด้วยการจัดหาทุน เวลา ตลอดจนการยกย่องเชิดชูผู้มีผลงานทางวิชาการดี: ดันทั้งทางด้านเกียรติและรางวัล ตลอดจนการเผยแพร่ผลงาน

๔. สถาบันผลิตครู ควรให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีและสนใจในอาชีพครู หรือคัดเลือกนักเรียนที่มีความรู้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ โดยให้เข้าอยู่หอพักของสถาบันเพื่อฝึกหัด

<sup>๑</sup>ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, เรื่องเดียวกัน,

ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ปกป้องคุณธรรมของครูที่ดี และมีข้อผูกพันโดยต้องกลับไปสอนใน  
ภูมิลำเนาของตน

๕. ควรให้ความสำคัญของหน่วยงานการศึกษาในต่างจังหวัดให้มากขึ้น เพื่อจะได้  
กระจายนักการศึกษาชั้นนำของไทยได้ออกไปอยู่ต่างจังหวัด โดยให้โอกาสที่จะได้รับความ  
ก้าวหน้าในอาชีพพอ ๆ กับผู้ที่อยู่ในกรุงเทพฯ หรือสูงกว่า

๖. ควรจะมีการนำผลการวิจัยในครั้งนี้นำไปพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์  
ยกย่องนักการศึกษาชั้นนำของไทยและให้ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงและผู้สนใจทั่วไป

๗. ควรจะพิจารณาหาทางแก้ไข เพราะปรากฏว่า นักการศึกษาชั้นนำของไทยมี  
ถิ่นกำเนิดอยู่ในเขตการศึกษา ๔ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ตรัง กระบี่ พังงา และระนอง  
มีจำนวนน้อยที่สุด

#### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

๑. ควรทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ของ  
ภูมิหลังที่สำคัญของนักการศึกษาชั้นนำของไทยว่า มีองค์ประกอบอะไรบ้าง ซึ่งจะได้เป็นการ  
ตรวจสอบกับผลการวิจัยในครั้งนี้

๒. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของนักการศึกษาชั้นนำของไทยที่อยู่นอกขอบเขต  
ของการวิจัยในครั้งนี เพื่อนำผลการวิจัยมาพิจารณาร่วมกัน

๓. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์คัดเลือกนักการศึกษาชั้นนำของไทยเพื่อ  
เป็นมาตรฐานที่จะนำไปใช้ต่อไป

๔. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาชีพครูของผู้ที่เคยได้รับการฝึกฝน  
อบรมมาทางด้านวิชาชีพครู แต่ไปประกอบอาชีพอย่างอื่น เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันผลิตครู  
โดยตรง

๕. ควรมีการวิจัยเพื่อหาดัชนีของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันผลิตครูที่มีโอกาส  
เป็นนักการศึกษาชั้นนำของไทยต่อจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละช่วงปี ของแต่ละสถาบัน  
เพื่อให้สถาบันผลิตครูได้ตระหนักถึงคุณภาพและความมีชื่อเสียงของสถาบัน เหล่านี้เป็นอย่างดีจริง